

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla Ochotniczego Hufca Pracy. Centrum Kształcenia i Wychowania
56-400 Oleśnica ul. Zamkowa 4.

TELEFONY ALARMOWE :

STRAŻ POŻARNA	- 998
POLICJA	- 997
POGOTOWIE RATUNKOWE	- 999
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	- 991
POGOTOWIE GAZOWE	- 992

Opracował:

ZAKŁAD OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ,
BHP I USŁUG PORTIERSKO-PORZĄDKOWYCH
"PIAN-HAL"
56-400 OLEŚNICA, ul. Wojska Polskiego 56
tel./fax (071) 314-93-23, NIP 916-114-21-29

Sierpień 2011 r.

BRONISŁAW KOPEĆ
MENEDŻER BEZPIECZEŃSTWA PRACY
OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
I METODYKI SZKOLEŃ
Uprawnienia nr 01473/2005 - M-001/2005
Państwowej Inspekcji Pracy Wrocław

R o z d z i a ł I

SPIS TREŚCI

L.p.	Temat	Strona
1.	2.	3.
1.	Rozdział I – Spis treści.	2 – 3
2.	Rozdział II - Zagadnienia organizacyjne i karta aktualizacji.	4 – 5
3.	Rozdział III - Cel i zakres opracowania.	6 – 7
4.	Rozdział IV - Stosowane pojęcia – definicje.	8 – 10
5.	Rozdział V - Warunki ochrony przeciwpożarowej.	11 – 19
6.	Rozdział VI - Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice.	20 – 23
7.	Rozdział VII - Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia.	24 – 26
8.	Rozdział VIII - Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym..	27 – 28
9.	Rozdział IX – Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.	29 – 33
10.	Rozdział X – Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią niniejszej instrukcji.	34 – 34
11.	Rozdział XI - Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami.	35 – 37
12.	Rozdział XII - Literatura	38 – 39
13.	Załączniki:	
13.1.	Nr 1 - etatyżacja gaśnic przenośnych	40 – 42

1.	2.	3.
13.2.	Nr 2 - doroczne przeglądy i konserwacja hydrantów wewnętrznych	43 – 44
13.3.	Nr 3 – awaryjne oświetlenie ewakuacyjne .	45 – 48
13.4.	Nr 4 – system sygnalizacji pożarowej.	49 – 51
13.5.	Nr 5 – grawitacyjny system oddymiania klatek schodowych.	52 – 52
13.6.	Nr 6– wzór zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo .	53 – 53
13.7.	Nr 7 – oświadczenie o przeszkoleniu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	54 – 54
13.8.	Nr 8 - wzór druku potwierdzającego zapoznanie pracowników i innych osób z treścią niniejszej instrukcji.	55 – 56
13.9.	Nr 9– wykaz znaków bezpieczeństwa.	57 – 59
14.	Część graficzna instrukcji	

R o z d z i a ł I I

ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE i KARTA AKTUALIZACJI.

1. Podstawa opracowania.

- a) zlecenie na opracowanie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Zamku posadowionego w Oleśnicy przy ul. Zamkowej 4.
- b) art. 4 ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst. jedn. z 2009 r. Dz. U. Nr 178, poz. 1380).
- c) § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) – zwanego dalej OchrPpoż.-2010.

2. Miejsce przechowywania instrukcji.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego znajduje się na parterze skrzydła „A” w pomieszczeniu pn. „Recepcja”.

3. Okresowa aktualizacja instrukcji.

Zgodnie z przepisem § 6 ust. 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) niniejsza *Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego* podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej. Wprowadzenie zmian do niniejszej *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* wymaga uzyskania **zgody autora**.

R o z d z i a ł III

CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.

Celem opracowania niniejszej *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* jest ustalenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Zamku posadowionego w Oleśnicy przy ul. Zamkowej 4 – zarządzanego przez Ochotnicze Hufce Pracy Centrum Kształcenia i Wychowania, 56-400 Oleśnica ul. Zamkowa 4.

Instrukcja swym zakresem ustala oraz przedstawia:

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych budynku, w tym zagrożenia wybuchem.
2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice przenośne oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym.
3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.
4. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli prace takie są przewidywane.
5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.
6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią niniejszej instrukcji.
7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.
8. Plan obiektu, obejmujący także jego usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych – nie występują,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub strefach pożarowych,

- e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
- f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem – nie występują,
- g) podziału obiektu na strefy pożarowe – nie występuje,
- h) warunków ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
- i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- j) wskazania dojeżdżać do dźwigów dla ekip ratowniczych – nie występują,
- k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony – nie występuje,

R o z d z i a ł I V

STOSOWANE POJĘCIA I DEFINICJE.

Bezpieczeństwo pożarowe – to stan eliminujący zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.

Materiały niebezpieczne pożarowo – należy przez to rozumieć gazy palne, ciecz palna o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55⁰C), materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonność do samozapalenia, materiały inne niż wymienione wcześniej jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru.

Urządzenia przeciwpożarowe – należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstawaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczenia jego skutków a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

Przeście ewakuacyjne – należy przez to rozumieć, drogę jaką należy pokonać od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Dojście ewakuacyjne – długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku mierzona wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej. W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsiönkiem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsiönka. Za równorzędne wyjściu do innej strefy, o którym mowa wyżej, uważa się wyjście do obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Roboty budowlane – należy przez to rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego.

Klasyfikacja budynków.

1. Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe w rozumieniu obowiązujących przepisów, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:
 - ⇒ mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane jako **ZL**,
 - ⇒ produkcyjne i magazynowe, określane jako **PM**,
 - ⇒ inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane jako **IN**,
2. Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako **ZL**, zalicza się do jednej lub do więcej niż jednej spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:
 - ⇒ **ZL I** - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.
 - ⇒ **ZL II** - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych.
 - ⇒ **ZL III** - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do **ZL I** i **ZL II**.
 - ⇒ **ZL IV** - mieszkalne.
 - ⇒ **ZL V** - zamieszkania zbiorowego, nie zakwalifikowane do **ZL I** i **ZL II**.

3. **Gęstość obciążenia ogniowego** – energia cieplna, wyrażona w megadžulach, która może powstać przy spalaniu materiałów palnych, znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażona w metrach kwadratowych.
4. **Względny czas trwania pożaru** – to czas, w którym ulegną spaleniu materiały palne znajdujące się w pomieszczeniu lub składowisku materiałów stałych w strefie pożarowej.

R o z d z i a ł V

WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

1. Lokalizacja.

Zamek położony jest w południowo – zachodniej części staromiejskiego układu urbanistycznego. Przylega do reliktdowo zachowanych fortyfikacji miejskich. Usytuowany jest na niewielkim wzniesieniu opadającym w kierunku południowo – zachodnim od zachodu tworzącym znacznej wysokości skarpe. Dookoła kompleksu zamkowego znajdują się relikty obwałowań, pozostałości ziemnych bastionów i fosa. Teren umocnień zamkowych obecnie użytkowany jest jako park miejski.

W kompleks zamkowy wchodzą następujące części składowe:

- czteroskrzydłowy zamek,
- połączony z zamkiem pałac, położony na północny – wschód od zamku,
- przedbramie, poprzedzające pałac od strony południowo – wschodniej,
- ganek (łącznik) stanowiący połączenie kompleksu z kościołem parafialnym,
- pozostałości ziemnych bastionów.

2. Dojazd pożarowy.

Droga pożarowa prowadzi od ulicy Bocianiey przez główną bramę wjazdową na wewnętrzny dziedziniec zamku. Dziedziniec o kształcie nieregularnego prostokąta posiada wymiary około 32 m. x 34 m. i wyłożony jest kamieniem polnym oraz płytkami kamiennymi. Przejazd na dziedziniec od strony północno - wschodniej (skrzydło „A”) posiada wymiary: wysokość – 4,00 m., szerokość 3,20 m.

Drugi przejazd od strony południowo – zachodniej (skrzydło „D”) posiada wymiary: wysokość 3,00 m., szerokość 2,50 m. Przejazd ten nie posiada drogi dojazdowej po zewnętrznej stronie zamku.

3. Zagospodarowanie budynku.

- skrzydło zachodnie:
 - piwnice – pomieszczenia gospodarcze i zbiornik oleju,
 - przyziemie – zaplecze kuchenne oraz jadalnia dla użytku OHP – przewidywana maksymalna ilość osób przebywających w tym pomieszczeniu - 120,
 - I i II piętro internat dla użytku OHP,
 - III piętro – hotel,

- skrzydło południowe:
 - piwnice – pomieszczenia gospodarcze i kotłownia,
 - przyziemie – pomieszczenia gospodarcze na użytek OHP,
 - I piętro – trzy sale (do 50 osób) będące w użytkowaniu OHP,
 - II piętro – część biurowa oraz internat na użytek OHP,
 - III piętro – część hotelowa,

- skrzydło wschodnie:
 - przyziemie – pomieszczenia dydaktyczno szkoleniowe na użytek OHP,
 - I piętro – sale dydaktyczne, wykładowe do 50 osób na użytek OHP,
 - II piętro – sale dydaktyczne na użytek OHP oraz sala rycerska reprezentacyjna do 50 osób,
 - III piętro – sala kinowa, wykładowa na około 150 miejsc oraz pomieszczenia dydaktyczno – biurowe na użytek OHP,

- skrzydło północne:
 - recepcja, pomieszczenia biurowe oraz gospodarcze OHP.

- część pałacowa:
 - przyziemie – pracownia plastyczna
 - I piętro – sale konferencyjne do 50 osób na użytek OHP,
 - II i III piętro – apartamenty oraz część hotelowa przeznaczona na zewnętrzny użytek,

4. Charakterystyka budynku.

Zamek to obiekt posiadający cztery kondygnacje nadziemne i jedną kondygnację odziemną. Ze względu na wysokość zaliczony do grupy obiektów średniowysokich (SW). Powierzchnia wewnętrzna całości budynku (zamek i pałac) wynosi 7980 m².

Zamek połączony jest łącznikiem z kościołem parafialnym. Przejście do kościoła, obecnie jest nieczynne (zamurowane) i stanowi oddzielenie przeciwpożarowe. Obecnie zamek i pałac stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni 7960 m². W ekspertyzie technicznej z zakresu ochrony przeciwpożarowej z czerwca 2007 r. oraz projekcie budowlanym zatwierdzonym decyzją starosty Oleśnickiego o Nr I-173/2008 z dnia 20.03.2008 r. zaprojektowano podział tego budynku na trzy strefy pożarowe. Strefa 1 o pow. 2080,00 m² zawierająca skrzydło południowo – wschodnie (skrzydło „C”). Strefa 2 o powierzchni 4530,00 m² zawierająca

skrzydło południowo – zachodnie (skrzydło „D”) i skrzydło północno – zachodnie (skrzydło „E”) oraz część skrzydła północno – wschodniego (skrzydło „A”). Spół sposób podziału obiektu przedstawiony w powołanych wyżej dokumentacjach.

Internat mieszczący się na II i III kondygnacji Skrzydła „E” oraz w części III kondygnacji skrzydła „D” przeznaczony jest dla 120 osób. Natomiast hotel zorganizowany na IV kondygnacji skrzydła „D” i „E” przeznaczony jest maksymalnie dla 60 gości hotelowych. Na III i IV kondygnacji pałacu mieszczą się dwa apartamenty, w których maksymalnie może nocować 18 osób. Mieszkańcy internatu oraz goście hotelowi w czasie dnia przebywają w salach wykładowych. W salach wykładowych przebywają również uczestnicy jednodniowych konferencji. Maksymalna ilość osób jaka może przebywać w przedmiotowym budynku (zamek i pałac) zamyka się w liczbie 250 osób.

W budynku występują następujące kategorie zagrożenia ludzi (ZL):

- ZL V – część budynku, w której znajduje się hotel, internat i apartamenty,
- ZL III – pozostała część budynku,
- ZL I – okresowo w stołówce w czasie wynajmowania tych pomieszczeń na imprezy okolicznościowe takie jak: wesela, komunie itp. kiedy w pomieszczeniach tych przebywają osoby nie będące stałymi użytkownikami budynku.

Zgodnie z przepisem § 212 ust. 1 rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75 z 2002 r. poz. 690 ze zm.) budynek średniowysoki, w którym występuje kategoria zagrożenia ludzi ZL III i ZL V powinien posiadać klasę odporności pożarowej budynku „B”. W klasie odporności pożarowej „B” poszczególne elementy budowlane powinny spełniać co najmniej wymagania określone w poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{1) 2)}					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	Ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	Ściana wewnętrzna ¹⁾	Przekrycie dachu ³⁾
„D”	R 120	R 30	REI 60	EI 60	EI 30 ⁴⁾	RE 30

- R** - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,
E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jak wyżej,
I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jak wyżej,
(-) - nie stawia się wymagań,

- 1) - jeżeli przegroda jest częścią główną konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kolumnie 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.
- 2) - klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.
- 3) - wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218) jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria w kol. 4.
- 4) - dla ścian komór zsypu wymaga się w klasie EI 60, a dla drzwi komór zsypu klasy – EI 30.
- 5) - Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami

W omawianym budynku większość elementów spełnia wymaganą odporność ogniową a w wielu przypadkach odporność ta jest znacznie większa. Dotyczy to głównej konstrukcji ścian zewnętrznych i wewnętrznych. Do elementów, których klasę odporności ogniowej trudno określić należy przede wszystkim część stropów konstrukcji drewnianej, które przedstawiają znaczną wartość zabytkową. Część nośna przekrycia budynku (dachu) wykonana jest z drewna, a jego powierzchnia znacznie przekracza 1000 m².

W zamku wydzielono elementami oddzielen przeciwpożarowych magazyn oleju opałowego (skrzydło „E”) oraz kotłownię (skrzydło „D”).

Budynek wyposażony w następujące instalacje:

- wodno – kanalizacyjna,
- centralne ogrzewaniem na olej opałowy,
- główny kurek gazu usytuowany na zewnątrz budynku, w ścianie od strony ulicy Wałowa,
- elektryczna – główny wyłącznik prądu zainstalowany w tablicy rozdzielczej przy bramie wjazdowej,
- telefoniczna – telefon alarmowy .
- odgromową

5. Wskazania prewencyjne w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego i terenu położonego w Ole-

śnicy ul. Zamkowa 4 ponosi **Dyrektor Ochotniczego Hufca Pracy Centrum Kształcenia i Wychowania w Oleśnicy ul. Zamkowa 4.**

W OHP Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Oleśnicy ul. Zamkowa 4 prowadzenie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej polegających na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru powierzono pracownikowi na stanowisku pn. **Specjalista ds. administracji i ppoż.**

Osoba wykonująca czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, nie zatrudniona w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, powinna posiadać:

- ⇒ wykształcenie wyższe i ukończone szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej albo mieć wykształcenie wyższe na kierunku inżynieria bezpieczeństwa pożarowego lub tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – inżyniera pożarnictwa.
- ⇒ posiadać co najmniej wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – technika pożarnictwa.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w budynku, obiekcie budowlanego i terenu należy w szczególności:

- a) *przeprowadzać ocenę przygotowania budynku, obiektu i terenu pod względem jego właściwości zabezpieczenia przeciwpożarowego.*

Podczas prowadzonej oceny należy sprawdzić w szczególności, czy;

- ⇒ budynek poddawany jest okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności między innymi: warunków budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,

- ⇒ przestrzegane są przeciwpożarowe wymagania w zakresie budowlanym, instalacyjnym i technologicznym,
- ⇒ przestrzega się ustalonego reżimu technologicznego oraz instrukcji obsługi poszczególnych instalacji i urządzeń,
- ⇒ zapewniono wymagane warunki ewakuacji,
- ⇒ zapewniono sprawność ustalonego sposobu łączności alarmowej z najbliższą jednostką Państwowej Straży Pożarnej,
- ⇒ zapewniono dostęp do urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic przenośnych,
- ⇒ oznakowano budynek, obiekt i teren znakami bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującymi Polskimi Normami,
- ⇒ umieszczono w miejscach widocznych wykazy numerów alarmowych oraz instrukcje postępowania na wypadek pożaru,
- ⇒ budynek wyposażony jest w wymaganą ilość i rodzaj gaśnic przenośnych,
- ⇒ urządzenia przeciwpożarowe oraz gaśnice przenośne są sprawne technicznie, terminowo poddawane przeglądom oraz czynnościom konserwacyjnych przez autoryzowany podmiot gospodarczy,
- ⇒ zapewniono ciągłość nadzoru przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- ⇒ pracownicy znają zasady postępowania na wypadek pożaru, a w szczególności zasady organizacji i prowadzenia ewakuacji, sposób alarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i innych służb ratowniczych, zasady użycia urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic przenośnych,
- ⇒ czy przestrzegane są wymagania przeciwpożarowe podczas prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo,
- ⇒ zapewniono dojazd jednostkom Państwowej Straży Pożarnej,

b) *przestrzegać postanowień przepisów przeciwpożarowych i zapobiegać możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru tj. nie wykonywać czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się lub utrudniać prowadzenie działań ratowniczych i ewakuacyjnych, a w szczególności:*

W zakresie wymagań porządkowych, zabronione jest między innymi:

- ⇒ używanie otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach zabronionych,

- ⇒ wrzucanie niedopałków papierosów lub zapalek do koszy na śmieci lub na materiały palne,
- ⇒ przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m. od instalacji i urządzeń, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100⁰C oraz przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- ⇒ przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w miejscach przypadkowych,
- ⇒ użytkowanie urządzeń elektrycznych grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- ⇒ stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości mniejszej niż 0,05 m. od żarówki,
- ⇒ wykonywanie we własnym zakresie (bez wymaganych uprawnień) prowizorycznych instalacji elektrycznych,
- ⇒ używania dodatkowych urządzeń grzewczych,
- ⇒ włączanie do jednego gniazdka kilku odbiorników prądu mogących spowodować przeciążenie lub grzanie się styków oraz korzystanie z uszkodzonych urządzeń i instalacji elektrycznych i innych,
- ⇒ składowanie materiałów i przedmiotów na wyznaczonych drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- ⇒ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- ⇒ uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic przenośnych, telefonu alarmowego, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników prądu lub wyłącznika przeciwpożarowego
- ⇒ przechowywanie butli z gazami technicznymi oraz zapasowych gazem płynnym.

Ustawianie na drodze pożarowej pojazdów lub innych przeszkód blokujących dojazd do budynku jest zabronione.

W zakresie stanu technicznego instalacji elektrycznej należy między innymi:

- ⇒ przestrzegać zakazu instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- ⇒ przeprowadzać okresową kontrolę instalacji elektrycznej co najmniej raz na 5 lat, która polega na badaniu instalacji elektrycznej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażenia, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów,
- ⇒ zlecać przeprowadzenie kontroli stanu technicznego instalacji elektrycznych osobom posiadającym kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych,
- ⇒ przestrzegać zakazu dokonywania wszelkich przeróbek instalacji elektrycznych,
- ⇒ przestrzegać zakazu dokonywania wszelkich działań powodujących ograniczenie dostępu do głównego wyłącznika prądu,
- ⇒ przestrzegać zakazu stosowania na punktach świetlnych osłon z materiałów palnych, z wyjątkiem kloszy z materiałów co najmniej trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m. od żarówki,
- ⇒ użytkować i utrzymywać instalacje i urządzenia elektryczne w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta,
- ⇒ przestrzegać zakazu eksploatacji instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia,

W zakresie stanu technicznego instalacji piorunochronnej należy między innymi:

- ⇒ poddawać okresowym pomiarom i przeglądom instalacje piorunochronne – co 5 lat,
- ⇒ usuwać w instalacji piorunochronnej usterki w ciągłości połączeń zwodów poziomych i pionowych,
- ⇒ kontrolę stanu technicznego instalacji piorunochronnych zlecać osobom posiadającym kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych,

W zakresie stanu technicznego instalacji gazowej należy między innymi:

- ⇒ poddawać instalację gazową okresowej kontroli co roku,
- ⇒ kontrolę stanu technicznego instalacji gazowych zlecać osobom posiadającym kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci gazowych.

W zakresie stanu technicznego kominów (instalacji dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) należy między innymi:

- ⇒ poddawać okresowym przeglądom i kontrolom kominy (instalacje dymowe, spalinowe i wentylacyjne) co najmniej raz w roku,
- ⇒ kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych zlecać osobom posiadającym kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim – w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych lub osobom posiadającym uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności,
- ⇒ usuwać zanieczyszczenia z przewodów spalinowych od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych – co najmniej raz w miesiącu,
- ⇒ usuwać zanieczyszczenia z przewodów spalinowych co najmniej raz na sześć miesięcy,
- ⇒ usuwać zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych,

W zakresie oznakowania obiektu, między innymi:

- ⇒ umieścić w miejscach widocznych wykazy numerów alarmowych oraz instrukcje postępowania na wypadek pożaru,
- ⇒ oznakować znakami bezpieczeństwa posiadającymi certyfikat zgodności lub obowiązujące świadectwo (atest) dopuszczenia dostosowania w ochronie przeciwpożarowej: poziome i pionowe drogi ewakuacyjne, drzwi ewakuacyjne i wyjścia ewakuacyjne, główne wyłączniki prądu, kurek główny gazu, urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice przenośne, drzwi przeciwpożarowe, miejsca usytuowania telefonu wyznaczonego do alarmowania.

R o z d z i a ł VI

URZĄDZENIA PRZECIWPÓŻAROWE I GAŚNICE.

1. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice dla zamku posadowionego w Oleśnicy ul. Zamkowa 4.

Stale i półstale urządzenia gaśnicze: brak. Przepisy nie wymagają stosowania tych urządzeń w przedmiotowym budynku.

Instalacja sygnalizacyjno – alarmowo - pożarowa: w zamku zainstalowano system sygnalizacji pożaru. Zakresem ochrony przyjęto częściowy stopień ochrony budynku. System alarmowy połączony z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnicy. W skład systemu wchodzi: centralka sygnalizacji pożaru CSP-38, czujki jonizacyjne dymu, ręczne ostrzegacze pożarowe. Rozmieszczenie urządzeń systemu sygnalizacji pożaru przedstawione w części graficznej instrukcji. Obowiązek stosowania systemu sygnalizacji pożarowej w budynku zamek wynika z przepisu § 28 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719). Zgodnie z postanowieniem Nr 628/2007 z dnia 20.09.2007 r. Dolnośląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu zamek powinien zostać objęty pełną ochroną realizowaną przez system sygnalizacji pożarowej obejmujący urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, służące do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze.

Dźwiękowy system ostrzegawczy: nie występuje. Przepisy nie wymagają stosowania tych urządzeń w przedmiotowym budynku.

Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego: występuje w części obiektu. Rozmieszczenie opraw awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego przedstawione w części graficznej niniejszej instrukcji. Obowiązek stosowania instalacji oświetlenia ewakuacyjnego wynika z przepisu § 181 ust. 3 pkt. 2 b rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. nr 75, poz. 690 ze zm.). Zgodnie z postanowieniem Nr 628/2007 z dnia 20.09.2007 r. Dolnośląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu wszystkie klatki schodowe i korytarze zamku powinny być wyposażone w instalację oświetlenia ewakuacyjnego.

Hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe: w zamku zainstalowane hydranty wewnętrzne 25 i 52 z węzłem płasko składanym. W klatkach schodowych K1, K3 i K4 na poszczególnych kondygnacjach zainstalowane są hydranty wewnętrzne 25. W klatce schodowej K2A oraz w części parterowej klatki schodowej K2 zainstalowane są hydranty wewnętrzne 52. Rozmieszczenie tych urządzeń przeciwpożarowych przedstawiono w części graficznej instrukcji.

Hydranty zewnętrzne: zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowią hydranty zewnętrzne podziemne DN 80 na sieci miejskiej posadowione na dziedzińcu wewnętrznym zamku oraz przy ulicy Bocianiej w odległości około 60 m. od głównej bramy wjazdowej na dziedzińiec zamku. Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru 10 dm³/s. Rozmieszczenie tych urządzeń przeciwpożarowych przedstawione w części graficznej niniejszej instrukcji.

Pompownie przeciwpożarowe: brak. Przepisy nie wymagają stosowania tych urządzeń w przedmiotowym budynku.

Przeciwpożarowe kłapy odcinające: brak. W przedmiotowym budynku nie występuje wentylatorownia oraz elementy oddzielenia przeciwpożarowego przez które przechodzą przewody wentylacji mechanicznej i klimatyzacyjnej.

Urządzenia oddymiające: dla zapewnienia właściwych warunków ewakuacji zaprojektowana i wykonano na klatkach schodowych K1, K2, K2A, K3, i K4 instalację grawitacyjnego systemu oddymiania. Zaprojektowano system D+H, oparty na automatycznych centralach sterujących typu RZN. Otwarcie okien realizowane jest poprzez zadziałanie zainstalowanego siłownika elektrycznego, wyposażonego w wyłączniki krańcowe i przeciążeniowe. Sterowanie pracą siłowników realizowane jest przez centralę oddymiania, po otrzymaniu sygnału z:

- czujki zainstalowanej na stropie (automatyczne uruchamianie systemu),
- przycisków alarmowych RT042 ST (ręczne uruchamianie przycisków).

Przyciski oddymiania pełnią rolę ręcznych ostrzegaczy pożarowych. Przyciśnięcie któregoś z nich powoduje automatyczne przejście centrali w stan alarmu i otwarcie kłap oddymiających oraz przewidzianych otworów napowietrzających. Zastosowane przyciski RT-42 ST posiadają sygnalizację optyczną (świecąca dioda) oraz akustyczną stanu otwarcia kłapy. Ponadto posiadają diodę sygnalizacyjną zakłóceń. Rozmieszczenie urządzeń zaprojektowanego i wykonanego systemu oddymiania przedstawione w części graficznej instrukcji.

Urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki: brak. Przepisy nie wymagają stosowania tych urządzeń w przedmiotowym budynku.

Kurtyny dymowe oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe wyposażone w system sterowania: brak. Przepisy nie wymagają stosowania tych urządzeń w przedmiotowym budynku.

Przeciwpożarowe wyłączniki prądu: główny wyłącznik prądu zainstalowany w tablicy rozdzielczej przy bramie wjazdowej.

Dźwigi dla ekip ratowniczych: brak. Przepisy nie wymagają stosowania tych urządzeń w przedmiotowym budynku.

Gaśnice przenośne: zgodnie z postanowieniem Nr 628/2007 z dnia 20.09.2007 r. Dolnośląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu ilość środka gaśniczego w gaśnicach przenośnych będących na wyposażeniu przedmiotowego budynku powinna być zwiększona o 100% od wymaganej w przepisach przeciwpożarowych. W związku z powyższym Zamek należy wyposażać w gaśnice przenośne posiadające łącznie 160 jednostek środka gaśniczego dostosowanych do grup pożarów, które mogą wystąpić w przedmiotowym budynku. Rodzaj i miejsce rozmieszczenia gaśnic przedstawiony tabelarycznie w załączniku Nr 1 oraz na planie graficznym niniejszej instrukcji.

2. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych lub wymaganych urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

- a) **urządzenia przeciwpożarowe** powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych, w dokumentacji techniczno – ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów.
- b) **przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne** powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku przez podmioty do tego uprawnione.
- c) **węże** stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na pięć lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.
- d) **hydranty wewnętrzne** – zakres i sposób przeprowadzania okresowych przeglądów tego urządzenia przeciwpożarowego przedstawiony w załączniku Nr 2.
- e) **awaryjne oświetlenie ewakuacyjne** - zakres i sposób przeprowadzania okresowych przeglądów instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego przedstawiony w załączniku Nr 3.

- f) **system sygnalizacji pożarowej** – ogólny zakres i sposób przeprowadzania okresowych przeglądów tego urządzenia przeciwpożarowego przedstawiony w załączniku Nr 4.

- g) **grawitacyjny system oddymiania klatek schodowych** – ogólny zakres i sposób przeprowadzania okresowych przeglądów tego urządzenia przeciwpożarowego przedstawiony w załączniku Nr 5.

R o z d z i a ł VII

SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

W przypadku zauważenia pożaru lub otrzymaniu wiadomości o pożarze pracownicy zatrudnieni w zamku wykonują następujące czynności:

1. Ustalają dokładnie miejsce pożaru, drogi jego rozprzestrzeniania i zagrożenie dla sąsiednich pomieszczeń (stref) oraz ludzi w nich przebywających.
2. Powiadamiają o zaistniałym wydarzeniu w pierwszej kolejności osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.
3. Alarmują:

Państwową Straż Pożarną telefon – Nr 998
Centrum Powiadamiania Ratunkowego – Nr 112

podając:

- ⇒ gdzie się pali – adres, nazwa obiektu, na której kondygnacji,
- ⇒ co się pali – dach, kondygnacja, instalacja,
- ⇒ czy jest zagrożone życie ludzkie,
- ⇒ swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego się dzwoni,

UWAGA: nie odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia pożaru przez dyżurnego Państwowej Straży Pożarnej.

4. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:
 - ⇒ Pogotowie Ratunkowe - telefon 999,
 - ⇒ Policję - telefon 997,
 - ⇒ Pogotowie Gazowe - telefon 992,
 - ⇒ Pogotowie Energetyczne - telefon 991,
5. Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru używając hydrantów wewnętrznych, gaśnic przenośnych oraz udzielenia pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym.
6. Przystąpić do ewakuacji ludzi i mienia ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych zgodnie z zasadami prowadzenia ewakuacji zorganizowanej i indywidualnej.

7. Do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej kierowanie akcją obejmuje **Dyrektor** lub osoba przez niego wyznaczona.
8. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej zobowiązana jest:
 - ⇒ wykonywać polecenia kierującego akcją,
 - ⇒ wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
 - ⇒ usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itd.,
 - ⇒ nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - ⇒ otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianą, od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy,
 - ⇒ wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczać ilość wdychanych produktów spalania, poruszać się w pozycji pochylonej jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta np.: wilgotną chustką,

Po przybyciu jednostek ratowniczo – gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej kierowanie akcją przejmuje strażak, który ma prawo żądania niezbędnej pomocy.

Osoby postronne korzystające z budynku powinny zachować spokój i podporządkować się osobom kierującym akcją ratowniczo – gaśniczą.

W wyznaczonych rejonach dla ewakuacji – kierujący ewakuacją lub wyznaczona osoba sprawdza stan osobowy ewakuowanych grup i innych osób.

W przypadku stwierdzenia niepełnego stanu osobowego, należy prowadzić do skutku poszukiwania zaginionych.

Po zakończeniu akcji gaśniczej należy udzielić pomocy strażakom w pracach końcowych, które obejmują między innymi następujące czynności:

1. **Dokładna kontrola miejsca pożaru** – należy sprawdzić, czy obszar objęty ogniem został dokładnie wygaszony, czy nie pozostało gdzieś zarzewie ognia, nie wystudzone miejsca. Należy zwrócić uwagę na wszelkiego rodzaju szczeliny, miejsca ukryte lub przysypane gruzem.

2. **Zabezpieczenie pogorzeliiska** – usunąć lub zabezpieczyć wszystkie elementy konstrukcyjne: stropy, ściany, słupy itp. Grożące zawaleniem się lub spowodowaniem wypadku.
3. **Zorganizowanie dozoru** – po akcji należy przejąć od straży pożarnej pogorzeli-
sko i wyznaczyć dyżury, aby wykluczyć ewentualne ponowne powstanie pożaru.

R o z d z i a ł VIII

SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Prace pożarowo niebezpieczne prowadzone w przedmiotowym budynku nie związane z pracami technologicznymi mogą być wykonywane tylko po uzyskaniu zgody od Dyrektora.

1.1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo (przewiduje się tylko prace spawalnicze) komisja wyznaczona przez Dyrektora oraz wykonawca są zobowiązani:

- ⇒ ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ⇒ ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- ⇒ wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- ⇒ do wydania zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo (wzór zał. Nr 6), które następuje po wykonaniu zalecanych prac zabezpieczających,
- ⇒ zapoznać dokładnie wykonawcę oraz pracowników z niniejszą instrukcją bezpieczeństwa pożarowego,

1.2. Wskazania przeciwpożarowe w zakresie:

1.2.1. Przygotowania budynku i pomieszczeń do wykonywania prac spawalniczych:

- ⇒ pomieszczenia lub miejsca w których mają się odbywać prace spawalnicze należy oczyścić z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
- ⇒ palne przedmioty względnie niepalne w opakowaniach palnych należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca spawania, celem uniemożliwienia przedostawania się rozprysków spawalniczych,
- ⇒ jeżeli, warunek o którym mowa wyżej nie może być spełniony, wszystkie materiały palne należy zabezpieczyć przed działaniem rozprysków spawalniczych przez osłonięcie np.: kocami gaśniczymi, arkuszami blachy celem niedopuszczenia do przenikania rozprysków spawalniczych do sąsiednich pomieszczeń,

- ⇒ wszelkie kable, przewody elektryczne oraz instalacje z izolacją palną powinny być zabezpieczone przed rozpryskami spawalniczymi i uszkodzeniami mechanicznymi,
- ⇒ wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach, w których tego samego dnia wykonywano prace malarskie lub inne przy użyciu substancji łatwo zapalnych, jest niedozwolone,
- ⇒ w miejscach dokonywania prac spawalniczych należy przygotować między innymi:
 - pojemniki stalowe wypełnione wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod,
 - materiały izolacyjne i osłaniające niezbędne do zabezpieczenia toku prac spawalniczych,
 - gaśnicze przenośne śniegowe lub proszkowe 6 kg środka gaśniczego,
 - koc gaśniczy,
- ⇒ drogi ewakuacyjne i dojścia do stanowisk spawania powinny być wolne oraz tak wybrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca objętego pożarem,
- ⇒ przed przystąpieniem do prac spawalniczych w przedmiotowym budynku, niezależnie od spełnienia warunków określonych wyżej, należy dokonać oceny zagrożenia pożarowego oraz określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe mające na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru względnie wybuchu,
- ⇒ po zakończeniu prac spawalniczych w budynku, pomieszczeniu należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie spawania i pomieszczeniach sąsiednich celem stwierdzenia:
 - czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, jego otoczeniu lub pomieszczeniach przyległych,
 - czy nie występują oznaki tlenia się materiałów, bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru,
 - czy został zdemontowany sprzęt spawalniczy, wyłączony ze źródeł zasilania i dostatecznie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych,

R o z d z i a ł IX

WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

Nadrzędnym celem działań ewakuacyjnych jest opuszczenie obiektu w miejsce bezpieczne, w możliwie najkrótszym czasie przez znajdujące się w nim osoby. Bezpieczeństwo ewakuowanych uzależnione jest jednak od wielu czynników. Do głównych z nich należą między innymi: istniejące warunki ewakuacji (elementy budowlane, ilość dróg ewakuacyjnych, ich drożność i długość), znajomość obiektu, dróg ewakuacyjnych, rozmieszczenie wyjść ewakuacyjnych oraz znajomość obowiązujących procedur podczas zagrożenia i przeszkolenie personelu.

1. *Warunki ewakuacji.*

1.1. Charakterystyka budowlano – funkcjonalna.

Zamek posiada pięć klatek schodowych łączących wszystkie cztery kondygnacje.

W klatce schodowej K1 szerokość biegów pomiędzy pierwszą a trzecią kondygnacją wynosi 1,06 m. (wymagana co najmniej 1,20 m.). pomiędzy trzecią a czwartą kondygnacją schody wachlarzowo zabiegowe o szerokości biegu 1,05 m. przy czym w odległości 0,4 m. od poręczy balustrady ich szerokość zwęża się do 0,15 m. Wysokość stopni tej klatki schodowej waha się od 0,17 m. do 0,18 m. (nie powinna być większa niż 0,175 m.).

W klatce schodowej K2 szerokość spoczników wynosi 1,34 m. (wymagana co najmniej 1,50 m.). Wysokość stopni tej klatki schodowej waha się od 0,17 m. do 0,185 m. (nie powinna być większa niż 0,175 m.).

W klatce schodowej K2A (w pałacu) – szerokość spoczników od 1,30 m. do 1,35 m. (wymagana co najmniej 1,50 m.).

W klatce schodowej K3 biegi i spoczniki wykonane są z drewna i nie posiadają wymaganej klasy odporności ogniowej R 60. Środkowy spocznik tej klatki schodowej posiada szerokość 1,31 m. (wymagana co najmniej 1,50 m.). Wysokość stopni 0,18 m. (nie powinna być większa niż 0,175 m.).

Obecnie klatki te wyposażone są w grawitacyjny system oddymiania. Nie posiadają one jednak pełnej obudowy oraz nie wszędzie zamykane są drzwiami w wymaganej klasie odporności ogniowej. Klatki schodowe usytuowane są w

taki sposób, że w poszczególnych skrzydłach zamku jak również w pałacu istnieją dwa kierunki ewakuacji, za wyjątkiem skrzydła południowo – wschodniego „C”, w którym istnieje tylko jeden kierunek ewakuacji (na połączeniu skrzydeł „A” i „C” zlokalizowana jest sześciokondygnacyjna wieża uniemożliwiająca przejście pomiędzy tymi skrzydłami). Długość dojsć ewakuacyjnych na najwyższej czwartej kondygnacji jest przekroczona i wynosi:

- w strefie „E” – 58 m. zamiast 40 m.
- w strefie „A” – „B” (pałac) 67,5 m. zamiast 40 m.

Sala kinowa przeznaczona na 150 osób (zlokalizowana na czwartej kondygnacji skrzydła „C”) posiada drugie drzwi ewakuacyjne prowadzące na galerię, które otwierają się do wewnątrz pomieszczenia. Drzwi na korytarzu trzeciej kondygnacji skrzydła „D” posiadają szerokość 0,8 m. (wymagane co najmniej 0,9 m.), a przedmiotowy korytarz o długość 3 m. ma przewężenie do 1,10 m. (wymagane co najmniej 1,40 m.).

1.2. Środki do zgłaszania lub ogłaszania niebezpieczeństwa i alarmowania.

- system sygnalizacji pożarowej połączony z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnicy,
- telefony stacjonarne
- telefony komórkowe służbowe i prywatne,

1.3. Miejsce zbiórki do ewakuacji.

- a) w budynku – korytarz i hole na poszczególnych kondygnacjach.
- b) poza budynkiem: – dziedziniec zamku,
 - dziedziniec zamku
 - podzamcze

2. Wyznaczone drogi ewakuacyjne.

Z poszczególnych pomieszczeń na poziome drogi ewakuacyjne, następnie dojsć ewakuacyjnym do najbliższej klatki schodowej, schodami w dół na zewnątrz budynku. Kierunki ewakuacji z poszczególnych pomieszczeń przedstawione w części graficznej instrukcji.

W przypadku wystąpienia zagrożenia na wyznaczonych drogach ewakuacyjnych wykorzystać inne istniejące kierunki ewakuacji.

3. Organizacja ewakuacji.

Do czasu przybycia jednostek ratowniczych kierowanie ewakuacją prowadzi **Dyrektor** lub osoba przez niego wyznaczona.

Do obowiązków każdego pracownika podczas ewakuacji należy, w szczególności:

- ⇒ brać czynny udział w akcji ratowniczej,
- ⇒ podporządkować się poleceniom kierującego ewakuacją,
- ⇒ wskazywać kierunki ewakuacji osobom obcym przebywającym w przedmiotowym budynku,
- ⇒ nie dopuścić do powstania paniki wśród ewakuowanych,
- ⇒ znać poziome i pionowe drogi ewakuacyjne budynku oraz wyznaczone kierunki ewakuacji dla użytkowników poszczególnych pomieszczeń oraz wyznaczone miejsca zbiórki,
- ⇒ ewakuację prowadzić drogami komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji zgodnie z wyznaczonymi kierunkami ewakuacji do wyznaczonego rejonu koncentracji ewakuowanych,
- ⇒ poszukiwanie do skutku osób zaginionych,

Kierujący ewakuacją obowiązany jest:

- ⇒ ustalić rodzaj i zasięg występujących zagrożeń,
- ⇒ ustalić ilość osób zagrożonych bezpośrednio oraz ustalić ilość sił i środków niezbędnych do podjęcia skutecznych działań ewakuacyjnych,
- ⇒ zorganizować i nadzorować przebieg akcji ewakuacyjnej,
- ⇒ wyznaczyć osobę do zaalarmowania jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej,
- ⇒ modyfikować ustalenia zawarte w niniejszej instrukcji w zależności od występujących zmian w miejscu zagrożenia np.: wydanie polecenia do zamknięcia drzwi wyjściowych na korytarz lub innego pomieszczenia,
- ⇒ wyznaczyć strefę bezpieczną i kierować do niej ewakuowanych,

- ⇒ ewakuację prowadzić zgodnie z wyznaczonymi kierunkami ewakuacji, nie dopuszczając do powstania paniki i chaosu w czasie akcji ratowniczej,
- ⇒ zorganizować ewakuację mienia z rejonu zagrożenia oraz zapewnić jego ochronę przed kradzieżą lub uszkodzeniem,
- ⇒ spowodować usunięcie pojazdów znajdujących się przy wejściach do budynku w celu umożliwienia jednostkom ratowniczym swobodnego dostępu do obiektu,

Wskazówki nie tylko dla kierującego ewakuacją.

- ⇒ po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić przebywających na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. O powyższym fakcie należy również powiadomić pozostałych użytkowników budynku. Do powiadamiania wykorzystać istniejące w obiekcie środki łączności wewnętrznej.
- ⇒ w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń i stref, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- ⇒ wychodząc z pomieszczenia na korytarz ostatnia osoba zamyka drzwi – nie zamykając ich na klucz.
- ⇒ podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne, a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne do drzwi ewakuacyjnych i wyjść ewakuacyjnych poza obszar zagrożony pożarem lub bezpośrednio na zewnątrz budynku.
- ⇒ osoby o ograniczonej zdolności poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków, krzeseł, stołów, ławek, desek lub przenosić na rękach.
- ⇒ w przypadku blokady dróg ewakuacyjnych lub nadmiernego zadymienia, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących

się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru (posiadającym otwory okienne) i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków, ewakuować z zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

- ⇒ przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- ⇒ ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów.

4. *Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji.*

Zgodnie z przepisem § 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) dla zamku występuje obowiązek przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji raz na roku.

Dyrektor OHP Centrum Kształcenia i Wychowania Hufców Pracy w Oleśnicy zawiadamia Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnicy, nie później niż na tydzień przed przeprowadzeniem praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

Przed wystosowaniem ww. zawiadomienia Specjalista ds. administracji i ppoż. uzgadnia z wytypowanym przez komendanta powiatowego strażakiem sposób i zakres przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji przedmiotowego budynku.

R o z d z i a ł X

SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ NINIEJSZEJ INSTRUKCJI.

Pracownicy OHP Centrum Kształcenia i Wychowania Hufców Pracy w Oleśnicy zaznajamiani są z przepisami przeciwpożarowymi w drodze szkoleń organizowanych jako:

- ⇒ część składowa szkolenia wstępnego BHP pracowników nowoprzyjętych,
- ⇒ część składowa instruktażu stanowiskowego,
- ⇒ szkolenia okresowe,

W ramach tych szkoleń pracownicy zapoznają się w szczególności:

- ⇒ z zagrożeniem występującym w budynku,
- ⇒ przyczynami powstawania pożarów,
- ⇒ przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- ⇒ zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom i postępowania w przypadku powstania pożaru,
- ⇒ zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie postępowania w przypadku powstania pożaru,
- ⇒ organizacją i warunkami ewakuacji,
- ⇒ zasadami użycia gaśnic przenośnych oraz urządzeń przeciwpożarowych stosowanych w budynku.

Z postanowieniami *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* należy zapoznać pracowników OHP Centrum Kształcenia i Wychowania w Oleśnicy.

Ww. szkolenia udokumentowane zostaną na liście osób przeszkolonych (zał. Nr 8) oraz na druku oświadczenia (zał. Nr 7), które powinno znajdować się w teczce osobowej pracownika.

R o z d z i a ł X I

ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn. z 2009 r. Dz. U. Nr 178, poz. 1380) osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

1. Każdy **pracownik** OHP Centrum Kształcenia i Wychowania w Oleśnicy, obowiązany jest w szczególności:
 - a) uczestniczyć w organizowanych szkoleniach w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
 - b) przestrzegać przepisów przeciwpożarowych oraz ochrony przeciwpożarowej,
 - c) realizować polecenia przełożonych,
 - d) zachować ład i porządek na stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
 - e) nie wykonywać czynności, które mogą przyczynić się do powstania pożaru, jego rozprzestrzeniania się, utrudnienie prowadzenia działań ratowniczych lub ewakuacyjnych,
 - f) przestrzegać obowiązujących zakazów i nakazów,
 - g) posiadać umiejętność posługiwania się stosowanymi w budynku urządzeniami przeciwpożarowymi i gaśnicami przenośnymi,
 - h) brać czynny udział w prowadzonych akcjach ratowniczych i ewakuacji,
2. **Dyrektor** OHP Centrum Kształcenia i Wychowania w Oleśnicy zapewniając ochronę przeciwpożarową budynku, obiektu budowlanego lub terenu, jest obowiązany w szczególności:

- a) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno – budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
 - b) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
 - c) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
 - d) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
 - e) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
 - f) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
 - g) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
 - h) kierować działaniami ratowniczo – ewakuacyjnymi do czasu przybycia jednostek ratowniczych,
3. **Specjalista ds. administracji i ppoż.** - osoba wykonująca czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru oprócz obowiązków ustalonych w pkt 1 niniejszego rozdziału zobowiązana jest w szczególności:
- a) sprawować nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w budynku zamku między innymi przez realizację opracowanego planu kontroli,
 - b) współpracować z zewnętrznymi organami kontrolnymi oraz sprawować nadzór nad realizacją wydanych przez te organy decyzji, zaleceń i nakazów,
 - c) prowadzić dokumentację ochrony przeciwpożarowej,
 - d) sprawować nadzór nad terminowym przeprowadzaniem okresowych przeglądów urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic przenośnych oraz pozostałych instalacji użytkowych,
 - e) organizować w ustalonych terminach praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji w budynku,
 - f) kierować ewakuacją w budynku do czasu przybycia jednostek ratowniczych podczas nieobecności Dyrektora.

4. **Starszy wychowawca/wychowawca**, instruktor ds. praktycznej nauki zawodu oprócz obowiązków ustalonych w pkt. 1 niniejszego rozdziału zobowiązany jest w szczególności:

- a) sprawować nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w budynku przez młodzież powierzoną mu pod opiekę,
- b) znać stan osobowy nadzorowanej grupy,
- c) organizować i prowadzić ewakuację na wyznaczonym mu odcinku.

5. **Pracownik ochrony** obiektu oprócz obowiązków ustalonych w pkt 1 niniejszego rozdziału zobowiązany jest w szczególności:

- a) przed przystąpieniem do pracy powinien sprawdzić, czy klucze zapasowe do poszczególnych pomieszczeń znajdują się w miejscu do tego celu wyznaczonym,
- b) sprawować bezpośredni nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych przez pracowników,
- c) przeprowadzać w ustalonym czasie obchód nieruchomości,
- d) sprawdzić wizualnie stan techniczny urządzeń przeciwpożarowych stosowanych w budynku,
- e) informować niezwłocznie przełożonego oraz pracownika prowadzącego sprawę ochrony przeciwpożarowej o każdym zauważonym uchybieniu.

R o z d z i a ł XII

LITERATURA

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn. z 2009 r. Dz. U. Nr 178, poz. 1380).
4. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).
5. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 215, poz. 1823).
7. PN-EN 671-1 „Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 1: Hydranty wewnętrzne z węzłem półsztywnym”.
8. PN-EN 671-2 „Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 2: Hydranty wewnętrzne z węzłem płasko składanym”.
9. PN-EN 671-3 „Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym”.
10. PN-B-02877-4 „Ochrona przeciwpożarowa. Instalacje grawitacyjne do odprowadzania dymu i ciepła. Zasady projektowania”.
11. PN-92/N-01256/01 „Znaki bezpieczeństwa, Ochrona przeciwpożarowa”.
12. PN-92/N-01256/02 „Znaki bezpieczeństwa, Ewakuacja”.
14. PN-N-01256-4 „Oznakowanie technicznych środków przeciwpożarowych”.

15. PN-EN 1838 – 2005 „Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne”.
16. PN-EN 60598-2-22 „Oprawy oświetleniowe. Część 2-22: Wymagania szczegółowe. Oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego”.
17. PN-EN 50 – 172- 2005 „Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego”.
18. PN-B-02852 „Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczenie względnego czasu trwania pożaru”.
19. PN-E-08350-14 „Systemy sygnalizacji pożarowej. Projektowanie, zakładanie, eksploatacja i konserwacja instalacji”.
20. PN-B-02877-4 „Ochrona przeciwpożarowa. Instalacje grawitacyjne do odprowadzania dymu i ciepła. Zasady projektowania”.
21. PN-ISO 8421-6 „Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Ewakuacja i środki ewakuacji.
22. Projekt budowlany instalacji oddymiania klatek schodowych lipiec 2007 r..
23. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego z styczeń 2005 r.
24. Postanowienie Nr 628/2007 z dnia 20.09.2007 r. Dolnośląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu i ekspertyza rzeczoznawcy budowlanego i do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

zał. Nr 1

Stosownie do postanowień § 32 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. nr 109, poz. 719) – jedna jednostka masy środka gaśniczego w ilości 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przenośnych powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej nie wyposażonej w stałe urządzenia gaśnicze zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III i gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m² oraz na każde 300 m² powierzchni strefy. W której gęstość obciążenia ogniowego jest mniejsza niż 500 MJ/m².

Zgodnie z postanowieniem Nr 628/2007 z dnia 20.09.2007 r. Dolnośląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu w związku z zastosowaniem rozwiązań zamiennych ilość środka gaśniczego w gaśnicach przenośnych będących na wyposażeniu Zamku powinna być zwiększona o 100% od wymaganej w przepisach przeciwpożarowych.

Stosując ww. zasady ustalono następującą ilość i rodzaj gaśnic przenośnych:

Etatyżacja gaśnic przenośnych

L.p.	Miejsce zainstalowania	Rodzaj sprzętu	Ilość
1.	4 kondygnacja		
1.1.	Segment „C”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6
1.2.	Segment „D”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	4
1.3.	Segment „E”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6

1.4.	Segment „B”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	2
1.5	Segment „A”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	4
2.	3 kondygnacja		
2.1	Segment „C”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6
2.2.	Segment „D”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	4
2.3.	Segment „E”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6
2.4.	Segment „A”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	8
2.5.	Segment „B”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	2
3.	2 kondygnacja		
3.1.	Segment „C”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6
3.2.	Segment „D”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	4
3.3.	Segment „E”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6
3.4.	Segment „A”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	8

3.5.	Segment „B”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	2
4.	1 kondygnacja		
4.1.	Segment „C”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	3
4.2.	Segment „D”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	4
4.3.	Segment „E”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	6
4.4.	Segment „A”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	8
4.5.	Segment „B”	Gaśnica proszkowa GP – 4X/ABC	2
5.	Stołówka	Gaśnica pianowa GWG 2XAF	1
6.	Kotłownia olejowa	Gaśnica proszkowa GP – 6X/ABC	1
7.	Szafka hydrantu wewnętrznego (każda)	Wąż pożarniczy Prądownica	1 1

Doroczne przeglądy i konserwacje hydrantów wewnętrznych

1. Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzone przez osobę kompetentną.
 - a) Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony wg następujących punktów, czy:
 - b) Urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone i elementy nie są skorodowane lub nie przeciekające;
 - c) Instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
 - d) Miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
 - e) Mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
 - f) Wyływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika przepływu oraz miernika ciśnienia);
 - g) Miernik ciśnienia (jeśli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
 - h) Wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć. Jeżeli wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
 - i) Zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
 - j) Zwijadło wężowe obraca się lekko w obu kierunkach;
 - k) Dla wychylnego zwijadła wężowego, zwijadło wężowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°;
 - l) Dla zwijadeł automatycznych, praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;
 - m) Stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę należy zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
 - n) Jeżeli hydrant jest wyposażony w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwi szafki łatwo się otwierają;
 - o) Prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
 - p) Praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwe i pewnie zamocowane;
 - r) Pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany **USZKODZONY** i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika / właściciela.

2. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji.

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane **SPRAWDZONE**. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach.

Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądów i testów;
- wyniki testów;
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli takie są wymagane;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z wężem pólstywnym i/lub z wężem płasko-składanym.

Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Kontrolę istniejących instalacji oświetlenia awaryjnego drogi ewakuacyjnej, w tym testowanie i przeglądy powinno się przeprowadzać w terminach i w sposób określony przez producenta zastosowanego sprzętu. Kontroli podlega również dziennik przeglądów i napraw.

Do czasu uzyskania tych dokumentów przez zarządzającego budynkiem zaleca się:

1. Przeprowadzenie sprawdzeń i testów awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w następujących terminach i zakresie.

Test cotygodniowy.

- a) włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego używając testu ręcznego.
- b) oczyścić z kurzu każdą oprawę.
- c) w dzienniku wpisać datę testu i jego wyniki.

Test comiesięczny.

- a) każdą oprawę przetestować jak podczas testu cotygodniowego,
- b) włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego poprzez wyłączenie zasilania podstawowego w podrozdzielniach.
- c) podczas tego okresu sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz czy prawidłowo funkcjonują.

c.d. zał. nr 3

- d) na końcu tego testu okresowego zaleca się przywrócenie zasilania oświetlenia podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego,
- e) w dzienniku wpisać datę testu i jego wyniki

2. Kontrola instalacji oświetlenia ewakuacyjnego.

- a) kontrolę istniejących instalacji oświetlenia awaryjnego drogi ewakuacyjnej powinno się przeprowadzać w terminach i w sposób określony przez producenta zastosowanego sprzętu, jednak nie rzadziej niż raz w roku. Kontroli podlega również dziennik przeglądów i napraw.
- b) kontrola powinna obejmować następujące elementy:
 - ⇒ sprawdzenie czasu przełączenia oświetlenia na pracę awaryjną po zaniku zasilania podstawowego,
 - ⇒ sprawdzenie natężenia oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego, a uzyskane wyniki porównać z załączonymi do projektu wyliczonymi wartościami natężenia oświetlenia,
 - ⇒ sprawdzić żywotność akumulatora,
 - ⇒ sprawdzić działanie oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego przez:
 - wyłączenie zasilania w podrozdzielnicy oświetlenia podstawowego na czas 2h,
 - po wykonaniu ww. zadania wyłączyć zasilanie główne lub wyłącznik pożarowy w obiekcie – sprawdzić czas działania oświetlenia,

DZIENNIK

Rejestr kontroli i testów systemu awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego stosowanego
w _____

Nazwa budynku _____

Rodzaj zastosowanego systemu oświetlenia _____

Właściciel budynku _____

Zarządzający budynkiem _____

Osoba nadzorująca system i serwis _____

Data odbioru systemu _____

Dane dotyczące dokumentacji powykonawczej:

a) dokumentacja projektowa przechowywana w _____

b) wymagane certyfikaty, aprobaty techniczne oraz instrukcja obsługi, kontroli i konserwacji producenta przechowywana w _____

System sygnalizacji pożarowej

Podstawowe czynności przeglądowe i konserwacyjne powinny być wykonywane zgodnie z dokumentacją techniczną – ruchową lub instrukcją przez firmę autoryzowaną przez producenta.

1) Obsługa codzienna.

Użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby codziennie było sprawdzane:

- a) czy, każda centrala, tablica i panel wskazują stan dozorowania lub, czy każde odchylenie od stanu dozorowania jest odnotowane w książce pracy i, czy we właściwy sposób została zawiadomiona firma prowadząca konserwację,
- b) czy, przy każdym alarmie zarejestrowanym od poprzedniego dnia podjęto odpowiednie działania,
- c) czy, jeżeli instalacja była wyłączona, sprawdzana lub wyciszona, to została przywrócona do stanu dozorowania,

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

2) Obsługa miesięczna.

Co najmniej raz w miesiącu użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby:

- a) przeprowadzono próbny rozruch awaryjnego zespołu prądotwórczego,
- b) zapas papieru, tuszu lub taśmy dla każdej drukarki były wystarczające,
- c) przeprowadzono test wskaźników, a każdy fakt niesprawności jakiegoś wskaźnika został odnotowany,

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

3) Obsługa kwartalna.

Co najmniej jeden raz na trzy miesiące użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby specjalista:

c.d. zał. nr 4

- a) sprawdził wszystkie zapisy w książce pracy i podjął niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji,
- b) spowodować zadziałanie, co najmniej, jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy centrala sygnalizacji pożarowej prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia ostrzegawcze i pomocnicze,
- c) sprawdzić, czy monitoring uszkodzeń centrali sygnalizacji pożarowej funkcjonuje prawidłowo,
- d) sprawdzić zdatność centrali sygnalizacji pożarowej do uaktywnienia wszystkich trzymaków i zwalniaków drzwi,
- e) w miarę możliwości, spowodował zadziałanie każdego łącza do straży pożarnej lub do zdalnego centrum stałej obserwacji,
- f) przeprowadził wszystkie inne kontrole i próby określone przez wykonawcę, dostawcę lub producenta,
- g) dokonał rozpoznania, czy w budynku nastąpiła jakieś zmiany budowlane lub w jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz sygnalizatorów akustycznych i – jeżeli tak dokonał oględzin potwierdzających, czy pod każdą czujką jest utrzymana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m. we wszystkich kierunkach i, czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

3) Obsługa kwartalna.

Co najmniej jeden raz każdego roku użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby specjalista:

- a) przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej.
- b) sprawdził każdą czujkę na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta.
UWAGA 1: Chociaż każda czujka powinna być sprawdzana raz w roku, dopuszcza się sprawdzanie kolejnych 25% czujek przy kolejnej kontroli kwartalnej.
- c) sprawdził zdatność centrali sygnalizacji pożarowej do uaktywnienia wszystkich funkcji pomocniczych.

c.d. zał. nr 4

UWAGA 2: Należy zastosować takie metody, które zapewnią, że nie dojdzie do niepożądanych zdarzeń.

- d) sprawdził wzrokowo, czy wszystkie połączenia kablowe i sprzęt są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone.
- e) dokonał oględzin, w celu ustalenia, czy w budynku nastąpiły zmiany budowlane lub w jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz sygnalizatorów akustycznych. Oględzin powinny także potwierdzić, czy pod każdą czujką jest utrzymana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m. we wszystkich kierunkach i, czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne.
- f) sprawdził i przeprowadził próby wszystkich baterii akumulatorów.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

Po zakończeniu przeglądu kwartalnego i rocznego, jednostka, odpowiedzialna za przeprowadzenie próby, powinna dostarczyć osobie odpowiedzialnej, z potwierdzeniem odbioru, protokół stwierdzający, że próby zalecane zostały wykonane i, że o wykrytych wadach instalacji została powiadomiona osoba odpowiedzialna.

Grawitacyjny system oddymiania klatek schodowych.

1. Terminy kontroli stosowanego systemu oddymiania klatek schodowych.

Podstawowe czynności przeglądowe i konserwacyjne powinny być wykonywane zgodnie z zasadami i w terminach określonych w dokumentacji techniczno – ruchowej lub instrukcji obsługi tych urządzeń przez firmę autoryzowaną przez producenta.

2. Kontrola powinna obejmować następujące elementy:

- a) zgodność stanu istniejącego z założeniami projektowymi,
- b) optyczna kontrola urządzeń systemu,
- c) alarmowe uruchomienie systemu poprzez czujkę dymową, przycisk ROP, centralę dymową albo sygnałem z centrali sygnalizacji pożaru,
- d) czas uchylecia okna o założony kąt,
- e) optyczne sprawdzenie okien po otwarciu, kąt uchylecia,
- f) sprawdzenie elementów mocujących i ewentualne posmarowanie okuć,
- g) zamknięcie okien

zał. nr 7

(nazwa zakładu)

Oleśnica, dnia _____

(imię i nazwisko pracownika)

(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie obiektu _____, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiekcie,
- 2) postępowania na wypadek pożaru,
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

(podpis składającego oświadczenie)

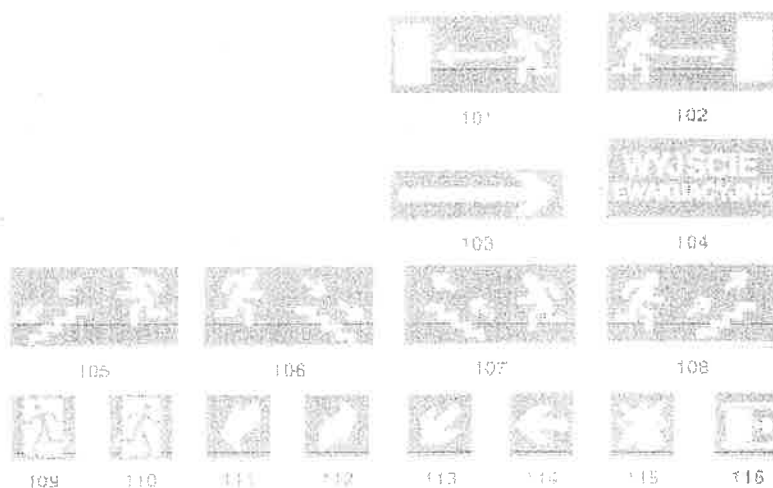
podpis prowadzącego szkolenie

W Y K A Z
znaków bezpieczeństwa.

1. Na każdej kondygnacji budynku w miejscu widocznym umieścić instrukcje postępowania na wypadek pożaru oraz wykazy numerów alarmowych.
2. Wykaz znaków bezpieczeństwa jakie należy umieścić:

a) w zakresie ewakuacyjnym:

- znak nr 103 na poziomych drogach ewakuacyjnych,
- znak Nr 104 - nad drzwiami wyjściowymi budynku,
- znak Nr 105 lub 106 - nad pierwszym stopniem klatki schodowej na poziomie piętra oraz spocznika między piętrami,
- znak Nr 107 lub 108 - nad pierwszym stopniem schodów w piwnicy,
- znak Nr 111 lub nr 112 - w okolicy klamki, uchwyty drzwi oznakowanych znakiem 104,
- znak Nr 109 lub 110 nad drzwiami ewakuacyjnymi znajdującymi się na drodze ewakuacyjnej.

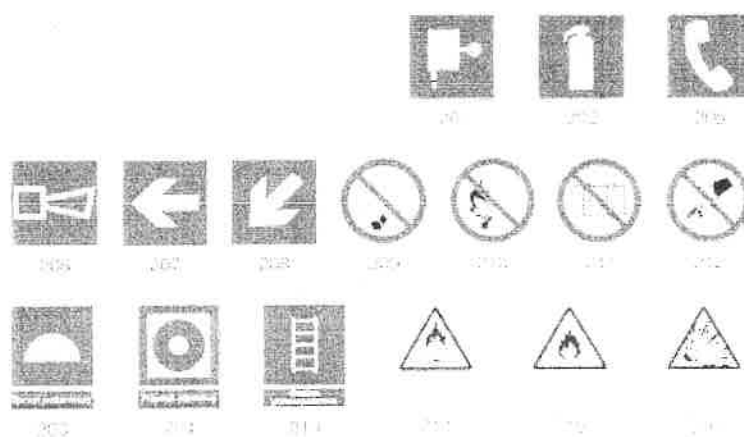
- 101 - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej (w lewo)
- 102 - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej (w prawo)
- 103 - Kierunek drogi ewakuacyjnej
- 104 - Wyjście ewakuacyjne
- 105 - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół (na lewo)

c. d. zał. Nr 9

- 106 - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół (na prawo)
- 107 - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę (na lewo)
- 108 - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół (na prawo)
- 109 - Drzwi ewakuacyjne (lewe)
- 110 - Drzwi ewakuacyjne (prawe)
- 111 - Ciągnąć, aby otworzyć
- 112 - Pchać, aby otworzyć
- 113 - Kierunek drogi ewakuacyjnej (znak do stosowania tylko z innymi znakami)
- 114 - Kierunek drogi ewakuacyjnej (znak do stosowania tylko z innymi znakami)
- 115 - Słuc, aby uzyskać dostęp
- 116 - Przesunąć w celu otwarcia

b) w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- znak nr 201 – na drzwiczkach hydrantu wewnętrznego,
- znak nr 202 – nad każdą gaśnicą przenośną,
- znak nr 204 – nad każdym urządzeniem uruchamiającym system sygnalizacji pożaru, system oddymiania klatek schodowych,
- znak nr 205 – nad drzwiami wejściowymi do pomieszczenia, gdzie wyznaczono telefon do alarmowania,
- znak nr 217 – 01 lub 217 – 10 drzwi przeciwpożarowe.
- znak 220 – przy podziemnym hydrancie zewnętrznym podziemnym
- znak 221 - Kurek główny instalacji gazowej

- 201 - Hydrant wewnętrzny
- 202 - Gaśnica
- 205 - Telefon do użycia w stanie zagrożenia
- 206 - Alarmowy sygnalizator akustyczny

c. d. zał. Nr 9

- 207 - Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia
- 208 - Ostrzegającego (znaki do stosowania tylko razem z innymi znakami)
- 209 - Palenie tytoniu zabronione
- 210 - Zakaz używania otwartego ognia i palenia tytoniu
- 211 - Nie zostawiać
- 212 - Zakaz gaszenia wodą
- 203 - Zestaw sprzętu pożarniczego
- 204 - Uruchamianie ręczne
- 213 - Drabina pożarowa
- 214 - Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały utleniające
- 215 - Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały wybuchowe
- 216 - Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały łatwo zapalne

- 217-01 - Drzwi przeciwpożarowe Zamykać! (w lewo)
- 217-10 - Drzwi przeciwpożarowe Zamykać! (w prawo)
- 211 - Droga pożarowa
- 218 - Suchy pion
- 219 - Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- 220 - Hydrant zewnętrzny
- 221 - Kurek główny instalacji gazowej
- 223 - Przeciwpożarowy zbiornik wody
- 224 - Przeciwpożarowe stanowisko czerpania wody.
- 225 - Dźwig przeciwpożarowy
- 226 - Miejsce otwierania kłap przeciwpożarowych
- 227 - Urządzenie do uruchamiania kłap dymowych
- 228 - Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego
- 229 - Przyłącze półstałego urządzenia